

"Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Faculty of Orthodox Theology

Doctoral School "Pr. prof. dr. IsidorTodoran"

Subject: History of Romanian Orthodox Church with Paleography Notions

**Archpriest Grigore Pletosu (1848-1934) –
teacher, theologian and Transylvanian
orthodox scholar**

-PhD thesis-

Coordinator,

Pr. prof. univ. dr. AlexandruMoraru

PhD student,

Pr. Dan-Marius Goga

Cluj-Napoca

2016

CONTENTS

1. INTRODUCTION	5
2. BISTRIȚA-NĂSĂUD COUNTY – HISTORICAL-GEOGRAPHICAL ASPECTS	20
3. LIFE AND ACTIVITY OF GRIGORE PLETOSU FROM BIRTH UNTIL THE GRADUATION OF UNIVERSITY STUDIES	32
3.1. Grigore Pletosu until the enrollment in the Border Gymnasium from Năsăud	32
3.2. Grigore Pletosu, student of the Border Gymnasium from Năsăud (1863-1871)	41
3.2.1. Student of the Nasaud school	41
3.2.2. Grigore Pletosu and the reading society „Virtus Romana Rediviva”	59
4. GRIGORE PLETOSU AS A STUDENT AT NĂSĂUD AND STUDENT AT SIBIU, LEIPZIG AND BUDAPEST (1848-1878). IMPACT OF THE TRAINING PERIOD UPON THE PERSONALITY OF THE FUTURE ARCHPRIEST	69
4.1. Introduction	69
4.2. University studies of priest Grigore Pletosu	74
5. ACTIVITY OF GRIGORE PLETOSU AS A TEACHER AT THE BORDER GYMNASIUM FROM NĂSĂUD (1878-1909)	85
5.1. Introduction	85
5.2. Teaching activity of Grigore Pletosu (1878-1909)	88
5.2.1. General aspects	88
5.2.2. Grigore Pletosu as a teacher of the Gymnasium from Năsăud	94
5.3. Complementary activities to the didactic activity	123
6. ACTIVITY OF GRIGORE PLETOSU AS AN ARCHPRIEST OF BISTRIȚA(1909-1934)	132

7. PUBLICISTIC OF GRIGORE PLETOSU (1848-1934) AND ITS CURRENT SIGNIFICANCE	137
7.1. Introduction	137
7. 2. General characteristics of the publicist activity of Grigore Pletosu	139
7. 3. Dogmatic	156
7. 4. Philosophical propaedeutics for the secondary education	164
7. 5. Rhetorics or reading book	169
7. 6. Theological Review	179
7. 7. Publicistic activity of Grigore Pletosu in the pages of Transilvania [Transylvania] magazine	227
7. 8. Publicistic of Grigore Pletosu from Telegraful Român [Romanian Telegraph]	243
7. 9. Materials published by Grigore Pletosu in magazine Scoala Română [Romanian School]	252
7. 10. Work of Grigore Pletosu in magazine Gheorghe Lazăr	259
7. 11. Materials published by Grigore Pletosu in Rapoartelor Gimnaziului Grăniceresc năsăudean [Reports of the Border Gymnasium from Năsăud]	268
7. 12. Contribution of Grigore Pletosu in the editing of Enciclopediei Române [Romanian Encyclopedia]	278
7. 13. Conclusions	284
8. FINAL CONCLUSIONS	286
APPENDIX	294
BIBLIOGRAPHY	298
CURRICULUM VITAE	353
Declaration of honesty	356

Keywords: Orthodoxy, Transylvania, border gymnasium from Năsăud, George Coșbuc, Theological Review.

Abstract

As described in our presentation, Grigore Pletosu is a significant character in the cultural and theological area of his period. Very active socially and well gifted from cultural point of view, he proves to be a great activist for the Romanian cause and a great scholar.

The profile of the dedicated teacher mingles with that of the missionary priest, who is in charge with the education of some young individuals who will later become servants of the Romanian cause and who will not forget their master. The fight of Pletosu is given on several levels. The main levels are the cultural and the religious or theological, but the first one, in his case is formed both from the didactic part, where he stands out as a great teacher who teaches consistently courses of various subjects, and as a leader of the reading society of the school, context in which he discovers talents like that of Nicolae Bălan, Miron Cristea or George Coșbuc, and from that of a publicist or founder of cultural magazine and movement, through the fact that he was the one who contributed to the foundation of the first theological magazine from Romania and then supported its publication, providing various high quality studies and articles. As we saw, there is also his activity at "Astra" from Năsăud and then from the centre where, for a decade he was the president of the school section of this institution and where he stood out through a truly fruitful activity.

As a priest he stood out both on administrative level, moving the headquarters of the deanery in Bistrița and founding it, with the first Romanian church from the town, and through the rich and conciliatory activity he had related to the Saxons from Bistrita or through the dynamics of the parish life he had in the deanery during his governance.

Unfortunately, the full recomposition of the biography of this brave man of the Orthodox Church is basically impossible, due to the documentary penury that the researcher faces because many of the significant aspects of the archpriest which relate, for example to his personal life, but also due to the fact that there is the risk of not having access to all existent sources.

Nevertheless, this research offers an ample presentation, almost exhaustive of the biography of priest Pletosu, developing both edited and unpublished sources and offering the

interested reader unusual information, both related to the history of Năsăud area in the second half of 19th century and in the first part of the last century and related to the history of Bistrița and of the deanery with the same name in the interwar period.

If we had to delimit from chronological point of view the phases of the archpriest's life both depending on the dynamics of the events that marked it and depending on the documentary sources to which we had access, this distribution would faithfully follow the order we preferred in the paper. Thus, a first part of his life unfolds from his birth, in 1848 until he started his studies at the Gymnasium from Năsăud, when our character became a student of the first class of the school from the town. Unfortunately, given the lack of documents, this phase of life is the most difficult to reconstitute. Thus, the only things we know are the date of birth, his parents' names, the names of his godfathers, of the priest who baptised him and the fact that he was left orphan when he was young. It is an enigma, though, where he studied before starting the Gymnasium, the major events that, together with the death of his parents marked his life, or how, as a young man who did not come from the border Năsăud villages, as the status of the Gymnasium provided as a mandatory condition for the school's students, he became a student at that school. Nevertheless, the few pieces of information we have related to his childhood, correlated with what we know from the researches of other historians about the daily life of the youth from Ardeal in this period are useful and show us in the large the first years of the later archpriest.

Unlike this part of his activity, the period (1863-1871), in which Grigore Pletosu was a student of the first class of the Gymnasium from Năsăud, may be restructured with more details, due to the annual report published by the school's team of professors, but also due to the information from other sources. As we have pointed out in the second part of chapter three of the thesis, in the monograph edited by Virgil Șotropa and Nicolae Drăganu, whose pages include details related to those who were students of the school or micro-monographs of its professors, at the festive opening of the courses, the archpriest to be, held a speech on his colleagues' behalf. The fact that he was older than his colleagues (almost all of them born in 1850), could have been an advantage, but certainly this advantage was doubled by his natural born talent and his knowledge.

Afterwards, throughout the eight years of study he was ranked, as we could see, among the first students of his class, obtaining very good results in each of the study subjects and passing, at the end of the school, the baccalaureate with high grades. Unfortunately, information about his personal life in this period is very little. One of them comes, as we have highlighted

from a document signed by Nicolae Pop, attorney in Năsăud who accused him of being immoral and of the fact that he seduced his wife, his allegations then proved to be unjustified. Besides this, his private life from this period, remains, just like the previous one, an enigma for the researchers, unlike the cultural one, effervescent, in the centre of which lies the initiative of some of the Gymnasium's students, also including our character, to establish a reading society. This will be materialized in what will be later known as *Virtus Romana Rediviva*, within this "cultural association" later joined by remarkable personalities of the Romanian culture, like poet George Coșbuc or Patriarch Miron Cristea (both started under the guidance of the teacher mentioned).

Another important part of his life is the period when he was a student at Sibiu, Leipzig and Budapest. About this period we spoke in the 4th chapter of the thesis attempting, based on the documentary information resulted from the various annuals of the university institutions like that from Budapest or Leipzig, from other unedited documents or from the memories of some of those who met him and to whom the later archpriest spoke later about these years, to recompose his school background and to see how the environment from his student days was. Unfortunately, Grigore Pletosu did not consider important the compilation of memoirs to include in detail the most significant events of these years and of other periods of them. The existence of such volume would have been very useful. Nevertheless, the fact that in the beginning periods of the *Theological Review* from Sibiu he published a material entitled *Șaguna și cântarea bisericască*, in which he describes an episode from his life as a student at Sibiu, was very useful, helping us to see both the environment of that time at that school, and the impact of Metropolitan Andrei Șaguna upon him. As far as the studies from Leipzig are concerned, were useful, besides the lists published by various researchers which include the names of the young men who, in certain periods supported by Romanian institutions like *Fondurile Grănicerești Năsăudene*, of whose auspices he also benefited, also useful was the story of Vasile Boieriu and the interview with Mr. Pavel Jarda, to recompose the cultural background from there. The fact that in that time Schopenhauer was trendy, whom, as a student he met and heard or Nietzsche, whom he also met, tell us many things about the cultural effervescence of the place and related to the knowledge desire of the person researched.

Certainly, the courses attended at the two big centres of the empire and those attended at Sibiu, together with the individual research and the hearing of some personalities like those reminded, helped Grigore Pletosu in his later didactic activity. As a matter of fact, the impact upon him of the period of studies in the German speaking area is also seen in the way he often uses in the pages of his studies, ideas from the most recent researches in the field in this area, and

the way in which he knows how to discern between the opinions of some of the protestant theologians in trend of that period and the eastern doctrine.

Important for the biography of Grigore Pletosu is also the ample period that followed the studies' graduation, when he was a teacher at the Gymnasium from Năsăud (1878-1909). Given its amplitude, but also the dynamics and the fact that he often had complementary activities like that of president of the school section of "Astra" (1902-1911), of member of the consistory from Sibiu or others, we decided to present this part of his activity within the fifth chapter, which we segmented in 3 parts (the second being, in its turn divided in two smaller units). In the presentation we exploited various published and unpublished sources and the historiographical researches that we found and after we presented a few general characteristics of his didactic activity, we analysed the way it changed annually, the fluctuation of the number of hours, the way in which the curriculum changes, and the distribution of contents, but also the biography in each year, and the change of the configuration of the subjects taught by him, or the assignments complementary to the didactic activity, consisting in the status of class master, librarian, in charge with the library supply, that of president of the Reading Society *Virtus Romana Rediviva a școlii*, his membership to various committees responsible with the analysis of the text books or of the curriculums etc. Then, in the subchapter of the last chapter we analysed the activities complementary to the didactic activity, as well as the activity as a president of the school department of the association we talked about and we attempted to see how he mixed the pastoral service he would receive in the last decade of the 19th century, also in addition to the didactic activity, with the didactic activity and with the other activities carried out all this time by the archpriest.

A significant part of the non-didactic activities carried out by Grigore Pletosu in the period mentioned were held in the publicistic area. As his publicistic activity is a vast one and its presentation had to be made in a chapter especially dedicated only to this theme, we preferred its approach in chapter six.

In the sixth chapter we analysed another significant part of the activity of Grigore Pletosu, from the second part of his life, namely that of archpriest of Bistrița (1909-1934). Based on the documents researched, we saw how Grigore Pletosu was the first archpriest of Bistrița who actually lived in the citadel, his predecessors, although named archpriests of the town had their seats in the adjacent cities, his good collaboration relations with the representatives of the other ethnicities and religions and how he became not only one of the main cultural animators in the

area, but also the founder of the church, "Three Hierarchs Saints" of the town. Although old and sometimes affected by the fate's difficulties, like when he lost Lucia Pletosu, the family's youngest daughter, who died in the United States, away from home, the archpriest was not intimidated and never confused his activity as an archpriest with what was going on in his family, which, once again, shows his professionalism.

Also in the period of his activity as an archpriest took place another important event which we considered we should mention in this paper. The event which occurred in 1928, six years before his death, was organized a moment of recognition of the merits and homage of the one who sacrificed more than five decades the national and cultural ideal of the Romanians. The royal decoration with all other messages that included wishes of many happy years and eulogized the activity of the archpriest who was in his eighties, were well deserved, representing a manner in which his merits were acknowledged.

Besides his activity materialized in pragmatic actions, a special place in the biography of Grigore Pletosu was the publicist activity. Founder of *Revista Teologica [Theological Review]*, member of its editorial board and of the *Școala Română [Romanian School]*, coordinated by Vasile Petri at Năsăud, he proved to be a prolific writer who brought to readers both reviews and pedagogical studies, insets, necrologies, scientific reports used in the didactic field, suggestions related to the curriculum and its improvement, preaches and religious speeches, but also translations of the Saints, like John Chrysostom, studies with relevance for the liturgical or spiritual theology or evocations. Also, as a publicist, he was one of the most important collaborators of Constantin Diaconovich, fact proven by the multitude of articles in *Enciclopedia Românească [Romanian Encyclopedia]* edited between the 19th and 20th millenniums that bear his signature. The reader who analyses his publicist work will be surprised by the vast general knowledge of the author, by the latest novelties related to the specialty literature, by the way he knew how to discern between the elements of the Eastern doctrine that he shared and those of the allogeneic doctrines, of the Catholics or protestants, by how well he was documented in matter of philosophical trends (he has a work about Condorcet in the *Encyclopedia*, which approaches in a pleasant style and in a balanced manner both the creeds of the controversial French character and his biography), or the other elements characteristic of his biography. Being aware of the importance of his publicistic work we dedicated the ample chapter with number six to this activity. In it we presented and analysed all elements from the most significant substrate of his intellectual activity.

Following this ample analysis, we discovered a priest very preoccupied with the cultural elements, dedicated to his calling and an acerbic worker for the growth of the national ideal. Although we could not fully recompose his biographical profile, we are happy to have taken out of the obliteration fog the personality of the first literary critic of poet George Coșbuc and of the first archpriest, Miron Cristea, a man of great spiritual and cultural magnitude.

Conclusively, we can acknowledge that Grigore Pletosu was a great mentor in Năsăud area and a remarkable priest, who constantly fought for the cultural, spiritual and social emancipation of the Romanians from Ardeal.

Bibliografie

A. Izvoare edite și inedite

1. Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu, *Fond neorganizat*.
2. Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, *Fond Protopopiatul Ortodox Român Bistrița, neorganizat*.

3. Idem, *Fond neorganizat*.
4. Arhiva Parohiei Ortodoxe Române Chintelnice, *Fond neorganizat*.
5. Arhiva Personală a Familiei Jarda, *Fond neorganizat*.
6. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Bistrița-Năsăud, *Fond "ASTRA – Despărțământul Năsăud*.
7. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Bistrița-Năsăud, *Fond Administrația fondurilor grănicerești năsăudene*.
8. Idem, *Fond dr. Pavel Tofan*.
9. Idem, *Glasul vremii, organ național ocașional*.
10. Idem, *Fond Virtus Romana Rediviva*.
11. Idem, *Fond Liceul George Coșbuc "Năsăud"*.
12. Idem, *Fond Protopopiatul Ortodox Român Bistrița*.
13. Arhivele Naționale București, *Fond Consiliul Național Român, Năsăud*.
14. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Sibiu, *Fond ASTRA*.
15. ***, *Canoanele, text și în interpretare, vol II (Sinoadele ecumenice)*, Tipografia cărților bisericești, București, 1935.
16. Origen, *Scrieri alese. Partea a treia*, trad. Teodor BODOGAE, Constantin GALERIU, col. „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 8, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.
17. PASCU, Ștefan, POPESCU-PUȚURI, Ion, coord., *1918 la Români documentele unirii. Unirea Transilvaniei cu România la 1 Decembrie 1918*, vol. VIII, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
18. Idem, coord., *1918 la Români documentele unirii. Unirea Transilvaniei cu România la 1 Decembrie 1918*, vol. X, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
19. ***, *Protocolul Sinodului Arhidiecesei Greco-Orientale Române din Transilvania ținut la anul 1905*, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1905.
20. ***, *Regulamentele fondurilor școlare și de stipendie din districtul Năseudului*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1897.
21. Sfântul Andrei Criteanul, *Canonul cel Mare*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011.
22. Sfântul Augustin, *Opera omnia. Vol. 1: Enchirion sive De fide, spe et charitate (Enchirion sau Despre credință, speranță și iubire: De fide et symbolo = Despre credință și crez: De symbolo sermo ad catechumenos = Despre crez către catechumeni)*, trad. Vasile SAV, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.

23. Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze*, trad. Teodor BODOGAE, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
24. Sfântul Grigore de Nyssa, *Marele Cuvânt catehetic - Despre rânduiala cea după Dumnezeu (a vieții) și despre nevoința cea adevărată*, trad. Dumitru STĂNILOAE, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.
25. Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. Dumitru FECIORU, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.
26. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrieri, partea a treia. Omilii la Matei*, trad. Dumitru FECIORU, col. „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 23, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
27. ***, *Slujba Învierii*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.

B. Dicționare, enciclopedii și antologii

28. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Ediția a II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
29. DIACONOVICH, C., *Enciclopedia Română, publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru Literatura Română și cultura poporului român*, Tomul III, Sibiu, Editura și Tiparul lui W. Kraft, 1900.
30. Idem, *Enciclopedia Română, publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru Literatura Română și cultura poporului român*, Tomul II, Sibiu, Editura și Tiparul lui W. Kraft, 1904.
31. ***, *Mic dicționar enciclopedic*, Ediția a III-a, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
32. PĂCURARIU, Mircea, *Dicționarul teologilor români*, Ediția a II-a, București, Editura Enciclopedică, 2002.
33. SENI, Ioan, coord., *Dicționarul culturii și civilizației populare al județului Bistrița-Năsăud*, vol. 1 - „Țara Năsăudului”, Ediția a II-a, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2010.
34. SUCIU, Coriolan, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1967.

35. TANCO, Teodor, *Dicționar literar al Județului Bistrița-Năsăud. Autori - Publicații - Societăți*, Editura Virtus Romana Rediviva, Cluj-Napoca, 1998.

C. Volume auxiliare

36. ***, *A doua Programa de la Gimnasiul public superior românesc gr. catolic de în Năsăud. Pre anul școlar 1870/71*, Tipografia lui J.E. Filtsch, Bistrița, 1871.
37. AGRIGOROAIEI, Ion, *Marea Unire din 1918 în context european*, Editura Enciclopedică/ Editura Academiei Române, București, 2003.
38. ANDRONIE, George Șt., *Istoria matematicii în România*, vol. I, Editura Științifică, București, 1965.
39. BARBU-BUCUR, Sebastian, *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone*, Editura Muzicală, București, 1989.
40. BARIȚIU, George, *Istoria regimentului al II românesc granitar transilvanu*, tipărită la Romer și Kamner, Brașov, 1874.
41. Idem, *Pagini alese din Istoria Transilvaniei, pre două sute de ani din urma, Volumul I*, Sibiu, tipografia W. Krafft, 1889.
42. BERGADANO, Elena, *Sfânta Elena: mama lui Constantin cel Mare*, trad. Georgiana TIVDĂ, Editura Pauline, București, 2004.
43. ***, *Bichigiu – stăveche vatră românească. Moment aniversar - 500 de ani de atestare documentară a Bisericii Ortodoxe din localitate*, Editura Charmides, Bistrița, 2001.
44. BOCȘAN, Nicolae, GÂRDAN, Gabriel-Viorel, LEB, Ioan-Vasile, ed., *Andrei Șaguna – corespondența*, vol. IV, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011.
45. BODALE, Horațiu, *Studenți și intelectuali români în Italia (1860-1918), mss. – teză de doctorat*, Cluj-Napoca, 2007.
46. BORGOVAN, Vasile. Gr., *Amintiri din copilărie (1859-1873)*, Brașov, 1907.
47. BOLOVAN, Ioan, COVACI, Diana, DETEȘAN, Diana, coord., *Ciclul vieții familiale la românii din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul sec. XX*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
48. BUREACĂ, Ioan, *Spre întregirea neamului românesc în ținutul Năsăudului și Bistriței (octombrie- decembrie), 1918*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2000.

49. BUZILĂ, Ștefan, *Monografia comunei Sâniosif – Poiana*, Tipografia lui G. Matheiu, Bistrița, 1910.
50. ***, *Catehismul Bisericii Catolice. Compendiu*, trad. Mihai Pătrașcu și surorile benedictine, Editura Presa Bună, Iași, 2005.
51. CHIFĂR, Nicolae, *Istoria Creștinismului*, vol. 1, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007.
52. CHINTĂUAN, Ioan, *Bistrița-Năsăud - natura și monumentele sale*, Editura Carpatica, Cluj-Napoca, 1997.
53. CHINTĂUAN, Ioan, PRAHASE, Mircea, *Bistrița-Năsăud, mediul și tradiția*, Editura Aletheia, Bistrița, 2008.
54. CHRYSOSTOMOS, Arhiepiscop, *Studiile transdisciplinare și intelectualul orthodox*, trad. Viorel ZAICU, col. „Știință și Religie”, Editura Curtea Veche, București, 2009.
55. CODREA, Măricuța, PUICA, Vasilica Augusta, *Salva, schiță monografică*, col. „Monografica”, nr. 6, Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca, 2003.
56. COMAN, Ioan G., *Patrologie*, Sfânta Mănăstire Dervent, Dervent, 1999.
57. Idem, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985.
58. CONDORCET, Jean-Antoine-Nicolas de Caritat, *Esquisse d'un tableau historique des progrès de l'esprit humain*, colo. „Les classiques du peuple”, Edition Sociales, Paris, 1966.
59. Idem, *Essai sur l'application de l'analyse à la probabilité des décisions rendues à la pluralité des voix*, Imprimerie Royale, Paris, 1785.
60. Idem, *Vie de Voltaire*, Librairie de la Bibliotheque Nationale, Paris, 1885.
61. COSTEA, Sorina-Gabriela, *Școala de la Năsăud. Profesori de limba română*, Editura Charmides, Bistrița, 2011.
62. CRADOCK, F., *Precher*, trad. de J. F. Rebeaud, Chalice Press, Geneva, 1991.
63. CRAMPTON, R. J., *Europa răsăriteană în secolul al XX-lea... și după*, Editura Curtea Veche, București, 2002.
64. CUNȚANU, Dimitrie, *Cântările bisericesci după melodiile celor pot glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe*, Editura autorului, Sibiu, 1890.
65. DAN, Aurelia, *Școlile grănicerești năsăudene (1851-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012.

66. DAROȘI, Ana-Maria, DAROȘI, Mircea, *Zestrea etnoculturală a statului Nepos*, col. „Identități”, Editura Karuna, Bistrița, 2011.
67. DAROȘI, Mircea, *Parva – nume de legendă*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003.
68. Idem, *Nepos – nume de legendă – repere monografice*, Editura George Coșbuc, Bistrița, f. a.
69. DRAGOMIR, Silviu, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, vol. II*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
70. DRĂGOI, Macarie, ed., *Ortodocși și greco-catolici în Transilvania (1867-1916). Contribuții documentare*, vol. 1, Tomul IV – „Schimbarea identității confesionale. Cazul Săcel și filia Dragomirești”, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013.
71. DELEANU, Ion, *Teoria și practica regimului parlamentar burghez*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
72. DUNĂREANU, Elena, *Literatura în „Telegraful Român” (1853-1973)*, I. P. Sibiu, Sibiu, 1973.
73. ***, *Ersteiso a naszodi alapitvanyi fogymnasiumrol 1895-6 tnaevre*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1896.
74. FEIER, Nicolae, *Sfinți români Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Telciu, Grigore din Zagra, Vasile din Mocod*, Ediția a II-a, Editura Karuna, Bistrița, 2008.
75. FILIP, Ana, MORARIU, Ioan, *Salva – repere monografice*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2005.
76. FISCHER, Georg, coord., *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1897-1898 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1898.
77. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1898-1899 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1899.
78. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulusse des Schuljhares 1899/1900 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1900.
79. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze*

- (Bistritz). *Am Schulsusse des Schuljhares 1900/1901 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1901.
80. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulsusse des Schuljhares 1901/1902 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1902.
81. Idem, *Programm des evangelischen Obergymnasiumus A. B. und der damit verbuneden Knabelementarschule dann der evnaghelische Madchenschule A. B. zu Besztercze (Bistritz). Am Schulsusse des Schuljhares 1902/1903 veroffentlicht*, Druck von Th. Botschar, Bestrecze (Bistritz), 1903.
82. FLOCA, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodxe- note și comentarii*, Ediția a treia îmbunătățită, Ediție îngrijită de Sorin Joantă, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 2005.
83. GĂZDAC, Vasilica-Augusta, *Salva - monografie istorică, demografică și antropologică*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2012.
84. GHEȚIE, Ion, *Raportul al XXXVIII despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1900/1*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1901.
85. Idem, *Raportul al XXXIX-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1901-1902*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1902.
86. Idem, *Raportul al XL-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1902-1903*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1903.
87. Idem, *Raportul al XLI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1903-1904*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1904.
88. Idem, *Raportul al XLII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1904-1905*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1905.
89. Idem, *Raportul al XLIV-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1906-1907*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1907.
90. Idem, *Raportul al XLV-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1907-1908*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1908.
91. Idem, *Raportul al XLVI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud, pentru anul școlastic 1908-1909*, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1909.
92. GHIBU, Onisifor, *Viața și organizația bisericească și școlară în Transilvani și Ungaria*, București, 1915.
93. GOLLNER, Carol, *Regimentele grănicerești din Transilvania 1764-1851*, Editura Militară, București, 1973.

94. GORDON, Vasile, *Introducere în omiletică*, Editura Universității din București, București, 2001.
95. GORUN, Adrian, *Puterea politică și regimurile politice*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2006.
96. HITCHINS, Keith, *A nation affirmed: The Romanian National Movement in Transylvania, 1860-1914*, The Enciclopaedic Publishing House, Bucharest, 1999.
97. ILOVAN, Oana-Ramona, *Țara Năsăudului. Studiu de geografie regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
98. ***, *Istoria Transilvaniei, vol. II*, Editura George Barițiu, Cluj-Napoca, 1997.
99. IUDEAN, Ovidiu-Emil, *Deputați guvernamentali români în Parlamentul de la Budapesta (sfârșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului XX), teză de doctorat (mss.)*, Cluj-Napoca, 2012.
100. JELAVICH, Charles, JELAVICH, Barbara, *Formarea statelor naționale balcanice (1804-1920)*, trad. Ioan CREȚIU, col. „Memento”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2006.
101. ***, *Liceul „George Coșbuc” Năsăud (1863-1988). Micromonografie*, Năsăud, 1988.
102. LUCIAN, Ion, *Păunaș mândru rotat - culegere de folclor din Parva, județul Bistrița-Năsăud*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2006.
103. LUPȘAN, Simion, *Ilva Mică – o așezare de pe Someș și Ilva*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003.
104. LUPȘAN, Simion, ONOFREIU, Adrian, GĂZDAC, Grigore, MARȚIAN, Grigore, *"Virtus Romana Rediviva: societatea de lectură a elevilor Liceului Grăniceresc năsăudean; contribuții documentare*, Editura Fundației "George Coșbuc, Bistrița, 2002.
105. LUPȘAN, Simon, ONOFREIU, Adrian, ed., *Poruncile Primăriei Năsăud. Publicațiunile primăriei din Năsăud din anii 1863-1867*, Editura Fundației „George Coșbuc”, Năsăud, 2000.
106. MACAVEI, Elena, *Asociațiunea Astra și Adunările Generae 1861-2011*, Editura Asociațiunii Astra, Sibiu, 2011.
107. MAN, Dorel, *Pastorație și istorie la episcopul Nicolae Colan în Transilvania 1940-1944*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2007.
108. MANOLESCU, Mircea I., *Arta Avocatului*, Editura Humanitas, București, 1998.
109. MATEI, Pamfil, *ASTRA – Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român 1861-1950*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.

110. Idem, *Asociațiunea în lumina documentelor (1861-1950). Noi contribuții*, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2005.
111. MATSOUKAS, Nikolaos, *Introducere în gnoseologia teologică*, trad. Maricel POPA, Editura Bizantină, București, 1997.
112. Idem, *Teologie dogmatică și simbolică*, vol. 4 – "Demonologie", trad. Constantin COMAN, Cristian-Emil CHIVU, Editura Bizantină, București, 2002.
113. MARȚIAN, Ironim, coord., *Monografia orașului Năsăud (1245-2008)*, vol. I, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2009.
114. MCGUCKIN, John Antony, *The transfiguration of Christ in Scripture and Tradition*, (Studies in the Bible and Early Christianity 9), Lewiston/Queenston, 1986.
115. METEȘ, Ștefan, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII – XX*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.
116. MINIAT, Ilie, *Didahii la Postul Mare*, trad. Dumitru FECIORU, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
117. Idem, *Didahii sau Cuvinte de învățătură la duminicile Sfintei Paresime și sărbători împărătești*, Tipografia Sfintei Mitropolii în Iași, Iași, 1837.
118. Idem, *Didahii și Predici*, trad. Dumitru FECIORU, Editura Bunavestire, Bacău, 1996.
119. Idem, *Peatra scandelei sau Lămurire despre începutul și pricinile adevărate ale shismei și neînțelegerii îmbelor Biserici de Răsărit și de Apus cu arătarea celor cinci deosebiri de căpitenie*, Editura Cantora Foiei Sătești, Iași, 1844.
120. Idem, *Predicile și panegiricele lui Ilie Miniatis, episcopul Cernikăi și Kalavritei din Peloponez : 1669-1714*, trad. Iuliu SCRIBAN, Dumitru ILIESCU-PALANCA, Editura Gazetei, „Păstorul Creștin Ortodox”, București, 1944.
121. MIZGAN, Ioan Alexandru, *Ofensiva uniatismului în Țara Năsăudului în secolul al XVIII-lea. Martiriul lui Tănase Todoran*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008.
122. MOGA, Valer, *Astra și societatea 1918-1930*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.
123. MOVILĂ, Petru, *Mărturisirea de credință a Bisericii Ortodoxe*, ed. Alexandru MELIAN, Ed. Știința, Chișinău, 1996.
124. MORARIU-ANDRIEVICI, Silvestru, *Invețiatura ortodoksa de'n religiunea krestinësca a unei svinte katolice și apostolice beserice a resaritului. Karta 3: Invețiatura morală*, f. ed. Viena.

125. MORARIU, Iuliu-Marius, *Restitutio Grigore Pletosu*, Editura Eikon/ Renașterea, Cluj-Napoca, 2014.
126. Idem, *Problematica vieții eclesiale oglindită în canoanele sinodului II Trulan*, Editura Semănătorul, Tismana, 2014.
127. Idem, *Tănase Todoran, icoană vie a credinței și a istoriei neamului*, Editura Semănătorul Online, Tismana, 2011.
128. MORARU, Alexandru, *Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000 - Biserică. Națiune. Cultură, vol. III, tom. I*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006.
129. MORARU, Valeria-Gemma, *Revista teologică, organ pentru știință și viață bisericească (1907-1916; 1921-1947): indice bibliografic*, col. "Myrobiblion", Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2010.
130. MOTOGNA, Macarie, *Monahismul Ortodox din Maramureș și Transilvania Septentrională până la începutul secolului al XIX-lea*, Editura Mănăstirii Rohia, Rohia, 2009.
131. MUNTEAN, Vasile, *Istoria creștină generală*, vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008.
132. MUREȘAN, Dumitru, LĂPUȘNEANU, Ioan, MAIOR, Ovidiu, *Năsăudul sub teroarea timpului*, col. „Identități”, Editura Karuna, Bistrița, 2011.
133. NASU, Ilie, *Pedagogie generală*, Bălți, 2010.
134. NĂSTASĂ, Lucian, *Itinerarii spre lumea savantă. Tineri din spațiul românesc la studii în străinătate (1864-1944)*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2006.
135. NEAMȚU, Gheorghe, *Vasile Gr. Borgovan*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
136. NEOFIT, Patriarhul, *Pidalion, cârma Bisericii Ortodoxe*, Editura Credința strămoșească, Iași, 2004.
137. ONOFREIU, Adrian, BOLOVAN, Ioan, *Contribuții documentare privind istoria regimentului grăniceresc năsăudean*, Ediția a II-a, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2012.
138. ONOFREIU, Adrian, RUS, Viorel, ed., *Personalități din granița năsăudeană – contribuții documentare*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2009.
139. PACOUT, Nathalie, *Arta de a vorbi în public*, Editura Alma Tip, București, 1998.
140. PAPADOPULOS, Stylianos, *Patrologie*, vol. I, traducere Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006.

141. PAVELEA, Ioan S., *Toponimie și prostie: răspuns la o critică*, vol. 1 – Partea generală, Editura Cultură, Năsăud, 1936.
142. PAVELEA, Traian, *Năsăudul, repere istorice și culturale*, Bistrița Editura Editura George Coșbuc, Bistrița, 2001.
143. Idem, *Societăți culturale năsăudene*, vol. 1 - „Varia”, Editura Arcade, Bistrița, 2005.
144. PCĂCȚIAN, Teodor V., *Cartea de aur sau luptele politice naționale ale românilor sub coroana ungară, vol. VII*, Tiparul Tipografiei Arhidiacezane, Sibiu, 1913.
145. Idem, *Un mecenat român- Dr. Iosif Gall*, ed. Ovidiu Eimil Iudean, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012.
146. PĂCURARIU, Mircea, *Catedrala Mitropolitană din Sibiu 1906-2006*, Editura Andreiana, Sibiu, 2006.
147. Idem, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 3 (secolele XIX și XX), Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
148. Idem, *Politica statului ungar față de Biserica românească din Transilvania în perioada dualismului*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.
149. Idem, *Pagini din istoria Bisericii Românești*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1991.
150. PĂIUȘ, Liviu, *Monografia comunei Rodna veche*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003.
151. PESTALOZZI, J. H., *Cum își învață Gertruda copiii*, trad. I. C. Petrescu, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1977.
152. PETER PREDESCU, Valeria, *Cântări năsăudene culese și alese de Valeria Peter Predescu*, Tipografia Popa's Art, Timișoara, 2002.
153. PINTEA, Ioan, coord., *Pro Memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999.
154. POP, Ioan Aurel, *Românii și maghiarii în secolele IX-XIV. Geneza statului medieval Transilvania*, col. „Bibliotheca Rerum Transilvaniae”, vol. X, Fundația Culturală Română, Cluj-Napoca, 1996.
155. POP, Ioan, *Istoria Regimentului II românesc de graniță de la Năsăud*, Seria „Historica”, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 1999.
156. PRAHASE, Mircea, coord., *Studii și cercetări etnoculturale*, vol. II - „Spiritualitate năsăudeană: Academicienii”, George Coșbuc, Bistrița, 2001.

157. PRUTEANU, Petru, *Curs de arheologie bisericească (Liturgica generală I)*, Editura Paisiana, Zăbriceni, 2006.
158. PRODAN, David, *Supplex Libellus Valachorum*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.
159. ***, *Programa a XI-a a Gimnasiului superioare rom. gr.-cat. din Năseudu, publicata la finea anului scolastecu 1879-1870*, Tipografia lui J.E. Filsch, Bistrița, 1880.
160. PUȘCARIU, Ilarion, *Biserica Catedrală dela Mitropolia Ortodoxă Română din Sibiu: istoricul zidirii (1857-1906)*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiiu, 1908.
161. Idem, *Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul românilor de pe pământul crăiesc*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiiu, 1913.
162. Idem, *Documente pentru limbă și istoria*, vol. 1-2, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiiu, 1889-1897.
163. Idem, *Introducere în cunoștința cărților Sfintei Scripturi*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiiu, 1878.
164. Idem, *Metropolia românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania. Studiu istoric despre reînființarea Metropoliei, dimpreună cu o colecțiune de acte*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiiu, 1900.
165. RADOSAV, Doru, *Arătarea împăratului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
166. RĂMUREANU, Ioan, *Istoria bisericească universală: manual pentru Institutetele Teologice*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
167. ***, *Regulamentele fondurilor școlastice și de stipendie din districtul Năseudului*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1897.
168. ***, *Reportu anuale despre Gimnasiulu romanu greco-catholicu dein Naseudu pentru anulu scolastecu 1866/7*, Tipografia Diocesei greco-catholice, Gherla 1867.
169. ***, *Reportulu anuale despre gimnasiulu romanu greco-catholicu dein Năseudu. Pentru anulu scolastecu 1867/8*, Tipografia lui J. E. Filtsch, Bistrița, 1868.
170. ***, *Reportu anuale despre gimnasiulu romanu greco-catholicu dein Năseudu pentru anulu scolastecu 1868/9*, Tipografia diocesei greco-catholice, Ghela, 1869.
171. RETEGAN, Simion, *Satele năsăudene la mijlocul secolului al XIX-lea*, col. „Historica”, vol. IV, Editura Accent, Bistrița, 2002.
172. ROȘCA, Ersilian Paul, *Tănase Todoran, martir al neamului și al Bisericii noastre*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2008.

173. ROUSSEAU, Jean-Jacques, *Emil sau despre educație*, trad. Dimitrie TODORAN, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
174. RULEANU, Octavian, *Himere din țara cu dor*, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2010.
175. SIGMIREAN, Ioan, Onofreiu, ADRIAN, *Istoria Județului Bistrița-Năsăud în documente și texte (epocile modernă și contemporană)*, Răsunetul, Bistrița, 2001.
176. TANCO, Teodor, *Academicienii năsăudeni și bistrițeni*, Editura Virtus Romana Rediviva, Cluj-Napoca, 1996.
177. Idem, *Graz. Paul Tanco – primul român doctor în matematică, fragmente biografice*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2004.
178. Idem, *Istoria presei românești a Județului Bistrița-Năsăud de la origini până în 2004*, Societatea Culturală „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca, 2004.
179. Idem, *Lumea Transilvană a lui Ion Creangă*, Editura Virtus Romana Redidiva, Cluj-Napoca, 1999.
180. Idem, *Soldați fără arme*, Ediția a III-a (prefață de Gelu Neamțu), Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012.
181. Idem, *Virtus Romana Rediviva*, vol. V - „Memoria prezentului”, Editura Comitetului de Educație Socialistă a Județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1984.
182. TAUGNER, Oana Elena, *Monografia Orașului Sângeorz Băi (fără editură)*, Bistrița, 2009.
183. TUTULA, Vasile, *Comuna Telciu (1245- 2004) Județul Bistrița-Năsăud. Repere Monografice – un sat de pe Valea Sălăuței – muza lui George Coșbuc*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2004.
184. SALSMANNS, *Konrad Kiefer oder Anweirung yu einer verniftingen Erzchund der Binder*, Drud und Berlag Jerbinanb Efuning, Deberborn, 1902.
185. SÂRBU, Valeriu, VAIDA, Dan Lucian, *Funerary practices of the Bronze and Iron Ages in Central and South-Eastern Europe: proceedings of the 9th international colloquium of funerary archeology: Bistrița, Romania, May 9th-11th, 2008*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2008.
186. SENI, Ioan, *Năsăudenii și Marea Unire*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008.
187. SIGMIREAN, Cornel, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
188. STANTON, Niki, *Comunicarea*, Editura Știință și Tehnică, București, 1995.

189. STĂNILOAE, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 1-3, Ediția a III-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
190. STEFANELLI, Ioan *Catehetica bisericeii dreptu credincioase resaritene*, Cernăuți, 1879.
191. SULEREA, Daniel, *Școală și societate. Învățământul elementar confesional în episcopia greco-catolică de Gherla (1867-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008.
192. ȘOTROPA, Virgil, *Năsăudul*, Editura Cultura, București, 1924.
193. URECHE, Lazăr, *Academicianul Virgil Șotropa*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2011.
194. Idem, *Fondurile grănicerești năsăudene (1851-1918)*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
195. VAIDA, Dan Lucian, *Celți și daci în nordul Daciei : cu specială privire la zona Bistriței : (sec. IV-II î. Chr.)*, Cluj-Napoca, 2003.
196. VALEA, Lucian, *Pe urmele lui George Coșbuc*, București, Editura Sport-Turism, 1986.
197. VOICU, Constantin, DUMITRAȘCU, Nicu, *Patrologie, manual pentru seminariile teologice*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006.
198. VOICU, Constantin, *Patrologie*, vol. 1, Editura Basilica, București, 2009.
199. VORNICESCU-SEVERINEANU, Nestor, *Scrieri patristice în Biserica Ortodoxă Română pînă în sec. XVII : izvoare, traduceri, circulație*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1983.
200. ȘOTROPA, Valeriu, *Districtul grăniceresc năsăudean și locul său în lupta pentru progres social și libertatea națională a românilor din Transilvania*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.
201. ȘOTROPA, Virgil, DRĂGANU, Nicolae, *Istoria școalelor năsăudene, scrisă cu prilejul jubileului de 50 de ani de existență (1863-1913) a gimnaziului superior fundațional din Năsăud*, Tipografia lui Gh. Matheiu, Năsăud-Naszod, 1913.
202. TANOLLI, Silvius, Cossimeli, Antonio, *Poemation de secunda legione Valahica sub Carlo Barone Enzenbergio*, Cibinii Transylvaniae, 1768.
203. TOMONI, Dumitru, *Adunările generale ale Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român "Astra" în Banat (1896-1948)*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2004.

204. TURGOT, Anne Robert Jacques, *Correspondance inédite de Condorcet et de Turgot, 1770-1779*, Charavay Frères éditeurs, Paris, 1883.
205. YANNARAS, Christos, *Libertatea moralei*, trad. Mihai CANTIUNIARI, Editura Anastasia, București, 2002.
206. ZIZIOULAS, Ioannis, *Creația ca Euharistie*, trad. Caliope PAPACIOC, Editura Bizantină, București, 1999.
207. Idem, *Comunitate și alteritate. Ființarea personal-ecclesială* trad. Liviu BARBU, Editura Sophia, București, 2013.
208. Idem, *Euharistie, episcop, biserică*, trad. Ioan Valentin ISTRATI, Geanina CHIRIAC, Editura Basilica, București, 2009.
209. Idem, *Ființa ecclesială*, trad. Aurel NAE, Editura Bizantină, București, 1996.

C. Studii și articole

210. ***, „Adunarea generală și inaugurarea muzeului Asociațiunii”, în *Transilvania*, XXXVI (1905), nr. 2, p. 149.
211. ALEXI, Artemiu Publiu, "Însemnătatea Meteorologiei, dezvoltarea istorică și folosele ei. Resultatele observatiuniloru meteorologice făcute la Observatorulu meteorologicu atasatu la gimnasiulu super. gr- cat. romanescu din Naseudu pe Lustra 1883-7", în *Reportulu alu XIX-lea despre Gimnasiulu superioru gr. cat. românescu din Năseudu pre anulu școlasticu 1887-88*, Tipografia Alexi, Brașov, 1888, pp. 3-94.
212. Idem, "Însemnătatea Meteorologiei, dezvoltarea istorică și folosele ei. Resultatele observatiuniloru meteorologice făcute la Observatorulu meteorologicu atasatu la gimnasiulu super. gr- cat. romanescu din Naseudu pe Lustra 1883-7", în *Reportulu alu XX-lea despre Gimnasiulu superioru gr. cat. românescu din Năseudu pre anulu școlasticu 1888-1889*, Tipografia Alexi, Breșovu, 1889, pp. 1-95.
213. AMZĂR, D. C., „Studenti români la universitatea din Leipzig”, în *Cercetări literare*, V (1943), nr. 5, pp. 21-40.
214. ***, „Ardeleni distinși de Academia Română”, în *Transilvania*, XLVII (1916), nr. 1-6, p. 75.
215. ****, „Autorii „Enciclopediei Române”, în *Transilvania*, XXVII (1896), nr. 11, p. 6.

216. BĂLAN, Nicolae, „Cum am întemeiat "Revista Teologică" – amintiri”, în *Revista Teologică*, XXVII (2007), nr. 1, pp. 5-12.
217. ***, „Bibliografie”, în *Transilvania*, XXXIV (1902), nr. II, p. 92.
218. ***, „Bibliografie”, în *Transilvania*, XXXIII (1902), nr. VI, 1902, pp. 244-246.
219. BICHIGEAN, Vasile, „Material documentar”, în *Arhiva Someșană*, nr. 12, Năsăud, 1930, pp. 216-234.
220. Idem, „Material documentar” în *Arhiva Someșană*, XVIII (1936), nr. 18, pp. 346-368.
221. Idem, „Poemation de secunda legione Valahica sub Carlo Barone Enzenbergio”, în *Arhiva Someșană*, III (1925) nr. 3, pp. 39-65.
222. Idem, „Un capitol din lupta românilor someșeni cu sașii din Bistrița”, în *Arhiva Someșană*, VI (1926), nr. 6, pp. 25-39.
223. BOCA, Pompei, „Vechimea documentară a localităților din județul Bistrița-Năsăud. Secolele XII-XIV”, în *File de istorie*, I (1971), nr. 1, pp. 85-105.
224. BOIERIU, Vasile, „Grigore Pletosu – protopopul de Bistrița” în *Ardealul*, II (1942), nr. 15, p. 2.
225. BOLOGA, Vasile, „Proces verbal din ședința a doua a adunării generale ordinare a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la Timișoara la 22 septembrie 1904”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura romana și cultura poporului român*, V (1904), nr. 5, pp. 246-248.
226. BUNEA, Ioan, „Preotul profesor Grigore Pletosu”, în vol. *Pro memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 31-35.
227. BUT-CĂPUȘAN, Dacian, „Grigore Pletosu- Dogmatica Ortodoxă – 110 ani de la apariție”, în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca*, XIII (2010), nr. 13, pp. 370-379.
228. CABROL, F., „Les fetes chretiennes”, în *Dictionnaire d'Archeologie chretienne et de Liturgie*, ed. F. CABROL, H. LECLERCQ, H. MARROU, vol. V, Paris, 1903, pp. 435-460.
229. CATONE, Valeriu, *Onomastica*, în vol. „Salva- repere monografice”, coord. Ana FILIP și Ioan MORARIU, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2005, pp. 197-209.
230. CIOBANU GRASU, Mihaela, „Provocări și dileme în educarea copiilor cu dizabilități”, în *Calitatea vieții*, XXIII (2012), nr. 1, pp. 63-86.

231. CHIRA, Alexandru, „George Coșbuc elev al Gimnaziului grăniceresc din Năsăud, în *Muza Someșană – Revista Societății literar-științifice „Virtus Romana Rediviva”*, IV (1978), nr. 1 (33), p. 41.
232. CIURUȘ, Teodor, „Grandioasa sărbătorire a Venerabilului protopop Grigore Pletosu”, în *Renașterea*, VI (192), nr. 27, pp. 1-3.
233. CIOBOTEA, Daniel, „Legătura interioară dintre Cruce și Învierea Domnului în Ortodoxie”, în *Mitropolia Banatului*, XXIV (1984), nr. 3-4, pp. 76-111.
234. COLAN, Nicolae, „Un sfert de veac”, în *Revista Teologică*, XXV (1935), nr. 1-2, pp. 5-7.
235. COJOCARU, Constantin, „Dovezi de statornicie în credința ortodoxă în satele grănicerești din Transilvania între anii 1762-1781”, în *Studii Teologice*, XXX (1978), nr. 3-4, pp. 243-254.
236. ***, „Consemnarea contribuțiilor la fondul Museului istoric și etnografic ca rescumperare a felicitărilor de Anul Nou 1904”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, I (1904), nr. 1, pp. 14-15.
237. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, starea de la 1 august 1901”, în *Transilvania*, XXXII (1901), nr. V, pp. 84-86.
238. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 iulie 1903”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1903), nr. 4, pp. 71-78.
239. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 august 1905”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1905), nr. 4, pp. 108-114.
240. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 august 1906”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1906), nr. 4, pp. 89-102.
241. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 31 August 1907”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, III (1907), nr. 3, pp. 75-80.
242. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 31 Decembrie 1907”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, II (1908), nr. 2, pp. 29-36.

243. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 1 August 1909”, în *Transilvania*, XL (1909), nr. IV, pp. 216-222.
244. ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Starea de la 10 August 1910”, în *Transilvania*, anul XLI, nr. 4, Iulie – August, Sibiu, 1910, pp. 206-208.
245. ***, "Cronica anuală", în *Reportul alu XXXVII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1899-900*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1900, pp. 1-12.
246. DAN, Aurelia, „Perioada 1863- 1918”, în vol. *Monografia Colegiului Național „George Coșbuc” din Năsăud la 150 de ani de istorie (1863-2013)*, ed. Alexandru Dorel Coc, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2013, pp. 16-142.
247. DARABANT, Elena, ONOFREIU, Adrian, „Sorgintea fondurilor grănicerești năsăudene. Mărturii documentare”, în *Arhiva Someșană*, I (2002), nr. 1, pp. 225-271.
248. ***, "Date mai însemnate pentru institut", în *Raportul al XLVII-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlar 1909-1910*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia lui G. Matheiu, Bistrița, 1910, pp. 29-31.
249. DĂNILĂ, Ștefan, MARINESCU, George, „Werkzeuge, Waffen und Gebenstande aus geschiffenem Stein, entdeckt auf dem Gebiiet des Bezirkes Bistrița-Năsăud (Unelte, arme și obiecte de piatră șlefuită descoperite pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud)”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 11-56.
250. DĂNILĂ, Ștefan, „Noi descoperiri arheologice privind problema celțiilor din zona Bistriței”, în *File de istorie*, I (1971) nr. 1, pp. 59-71.
251. DĂNCILĂ, Andreea, „Elita culturală laică și cea bisericească într-o dezbatere privind profilul preotului transilvănean de la începutul secolului XX ", în *Revista Teologică*, XXIII (2013), nr. 2 pp. 160-174.
252. ***, „Dări de seamă, Rudolf Schuller, Polotiske Erinnerungen”, *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, VIII (1942), nr. 8, pp. 480-489.
253. ***, „Despre fondurile școlare comunale din fostulu alu II-lea regimentu de granitia din Ardealu, mai tardiu districtulu Naseudului”, în *Școala Română*, IV (1880), nr. 4, pp. 25-29.
254. DRĂGOI, Macarie Marius, „Un martir al Bisericii străbune: Tănase Todoran din Bichigiul Năsăudului”, în vol. *Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea*, coord. Dorel MAN și Flore POP, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp. 205-207.

255. ***, „Egyetemi Hallgatók”, în *A Budapesti kiraly magyar tudomány-egyetem almanachja MDCCCLXVII – LXXVIII-rol*, Nyomatott a magyar kiraly egyetemi könyvnyomadaban, Budapest, 1878, pp. 78-84.
256. ***, „Enciclopedia română”, în *Transilvania*, XXXIII (1902), nr. 1, 1902, p. 48.
257. FERENCZI, Geza, FERENCZI, Ștefan, BAIAS, Aurel, „Investigații pe limesul de nord și nord-est al Daciei Porolissensis”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 181-189.
258. FILIP, Ana, „Revolta grănicerilor năsăudeni de pe platoul Mocirla din Salva din 10 mai 1763”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (1993), nr. 13, p. 3.
259. Idem, „Salva – prima comună a membră a „Astreii” din 1861”, în *Crinul Satelor*, XXIV (2012), nr. 24, pp. 24-26.
260. FILIPOIU, Onisim, „Două documente”, în *Arhiva Someșană*, XXV (1938), nr. 25, pp. 36-44.
261. Idem, "Societatea de lectură "Virtus Romana Rediviva" și revista ei "Muza Someșană", în *Analele științifice ale Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași*, XIII (1967), nr. 13, pp. 15-38.
262. GHEORGHIȚĂ, Mihai, „Încă o istorie a regimentului de graniță de la Năsăud”, în *Arhiva Someșană*, III (2004), nr. 3, pp. 420-429.
263. GRAMA, Ana, „Revista Teologică”, consistoriul sibian și asesorul Elie Miron Cristea (1904-1905), în *Revista Teologică*, XXVII (89), nr. 1, pp. 26-42.
264. ***, "Gregoriu Moisilu", în *Reportulu alu XXIX-lea despre Gimnasiulu superioru din Năseudu pentru anulu școlasticu 1891-92*, Tipografia Carolu Orendi, Bistrița, 1892, pp. 2-24.
265. ***, „Gregoriu Pletosu”, în *Renașterea*, XII (1934), nr. 46, p. 3.
266. ***, „Grigore Pletosu”, în vol. *Pro Memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 76-79.
267. ***, „Hirotonia lui Grigorie Pletosu de către mitrop. Miron Romanul”, în *Telegraful Român*, XLII (1892), nr. 92, p. 367.
268. ICĂ, Ioan Jr., „Exegeză, dogmatică și mistică isihastă în teologia taborică a Sfinților Ioan Damaschinul și Grigorie Sinaitul”, în *Anuarul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna”*, XXX (2004-2005), nr. 30, pp. 73-129.
269. IORGA, Nicolae, „Serbările de la Sibiu”, în vol. *O luptă literară*, vol. 1, Editura Minerva, București, 1979, pp. 198-220.

270. LAZĂR, Liviu, „Teologia și viața Bisericii Romano-Catolice reflectate în documentele Conciliului II Vatican”, în *Revista Teologică*, XXVIII (2008), nr. 1, pp. 178-189.
271. LĂPUȘNEANU, Ioan, „Grigore Pletosu”, în vol. *Dicționarul culturii și civilizației populare al județului Bistrița-Năsăud*, vol. I - „Țara Năsăudului”, Ediția a II-a, ed. Ioan SENI, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2010, pp. 289-290.
272. LINUL, Grigore, „Preotul Grigore Pletosul la Năsăud”, în *Cuibul Visurilor*, XVI (2011), nr. 5, p. 8.
273. MAN, Dorel, „Fapta lui Tănase Todoran din anul 1763 în conștiința urmașilor: o scrisoare document din anul 1887 privind revolta de la Salva”, în *Studia Universitatis Babeș Bolyai- Theologia Orthodoxa*, LI (2006), nr 1, pp. 175-186.
274. MARCU, T. Grigorie, „Mitropolitul Nicolae al Ardealului. Bibliografie”, în vol. *Omagiu I. P. S Nicolae al Ardealului la douăzeci de ani de arhipăstorire*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1940, pp. 50-74.
275. MARINESCU, George, DĂNILĂ, Ștefan, „Obiecte de bronz descoperite pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 65-89.
276. MARȚIAN, Ironim, „Momente din lupta năsăudenilor pentru emancipare în secolul XVIII”, în *Arhiva Someșană*, IV (2005), nr. 4, pp. 53-55.
277. MARȚIAN, Iulian, „Acte și documente”, în *Arhiva Someșană*, XI (1929), nr. 11, pp. 438-443.
278. MARȚIAN, Veturia, Marțian, Ironim, „Date privind istoricul localității Mintiu”, în *File de istorie*, VI (1989), nr. 6, pp. 203-210.
279. ***, "Maxim Popu", în *Raportulu alu XXX-lea despre Gimnasiulu superioru fundaționalu din Năseudu pentru anulu scolasticu 1892-3*, Tipografia Carolu Orendi, Bistrița, 1893, pp. 3-5.
280. ***, „Membri comitetului de redacțiune”, în *Revista Teologică*, III (1909), nr. 11-12, p. 533.
281. ***, „Mijloacele de propagandă literară și culturală ale „Asociațiunii” și desvoltarea lor”, în *Transilvania*, XLII (1911), nr. 4 Jubiliar, 1911, p. 357.
282. MIZGAN, Ioan Alexandru, *Tănase Todoran din Bichigiu Năsăudului, un martir al neamului și al legii românești*, în vol. „Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea”, coordonatori: Dorel MAN și Flore POP, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp.181-194.

283. MOISIL, Constantin, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XIII-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, dimpreuna cu unele date statistece, pre anulu scolastecu 1881/2*, Tipografia Teodoru Botschar, Bistritia, 1882, pp. 34-35.
284. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XIV-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, dimpreuna cu unele date statistece, pre anulu scolastecu 1882/3*, Tipografia Teodoru Botschar, Bistritia, 1883, pp. 82-83.
285. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XV-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, pre anulu scolastecu 1883/4*, Imprimeria „Aurora”, Gherla, 1884, pp. 63-64.
286. Idem, „Societatea scolarilor”, în vol. *Reportulu alu XVI-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, pre anulu scolastecu 1884/5*, Imprimeria „Aurora”, Gherla, 1885, pp. 53-54.
287. MOISIL, Iuliu, „Amintiri din viața de liceu”, în *Arhiva Someșană*, XXVI (1939), nr. 26, pp. 20-21.
288. ***, „Momente mai însemnate pentru institut”, în *Raportul al XLVI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pentru anul școlar 1908-1909*, ed. Ioan GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1909, pp. 32-39.
289. MORARIU, Iuliu-Marius, „Activitatea național-bisericească a protoiereului Grigore Pletosu”, în *Gaudeamus Alma Mater Crisiensis*, Seria Științe Socio-Umaniste, I (2013), nr. 1, pp. 261-273.
290. Idem, „Activitatea pastoral-misionară și catehetică a lui Grigore Pletosu la Gimnaziul Grăniceresc Năsăudean în perioada 1880-1900”, în vol. *Zilele Cercetării Științifice Studențești din Universitatea „Constantin Brâncuși” - Ediția a VI-a*, Editura Academica Brâncuși, Târgu Jiu, 2013, pp. 306-314.
291. Idem, „Activitatea protoiereului și profesorului Grigore Pletosu ca președinte al Secțiunii școlare a „Astreii” (1902-1911)”, în vol. *Consemnări despre trecut. Societate și imagine de-a lungul timpului*, coord., Anamaria MACAVEI, Roxana Dorina POP, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015, pp. 187-198.
292. Idem, „Astra” și preoții năsăudeni de la începutul secolului XX și până la Marea Unire”, în *Arhiva Someșană*, XI (2012), nr. 11, pp. 173-183.
293. Idem, „Contribuția protoiereului Grigore Pletosu la înființarea *Revistei Teologice*”, în vol. *Tinerii istorici și cercetările lor*, vol. 2, coord. Nicolae DUMBRĂVESCU, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2015, pp. 153-160.

294. Idem, „Elevi sălăuani în primele promoții ale Gimnaziului Grăniceresc Năsăudean”, în *Astra Salvensis*, II (2014), nr. 3, Salva, 2014, pp. 60-64.
295. Idem, "Intelectualitatea năsăudeană și „Astra” între anii 1861-1918", în *Pisanii Sângeorzene*, IV (2015), nr. 9 (37), 2015, pp. 22-31.
296. Idem, „Pagini din istoria Salvei”, în *Astra Salvensis*, I (2013), nr. 1, Salva, 2013, pp. 13-23.
297. Idem, „Pe urmele lui Grigore Pletosu – interviu cu Pavel Jarda, strănepotul Protoiereului”, în *Pisanii Sângeorzene*, III (2014), nr. 7 (23), pp. 36-40.
298. Idem, „Protoiereul astrist Grigore Pletosu – cleric și cărturar năsăudean”, în *Transilvania*, CXLV (2013), nr. 3, pp. 28-32.
299. Idem, „Relațiile Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului cu Ministerul Culturii în perioada întreblică”, în *Transilvania*, CXLV (2013), nr. 8, pp. 72-76.
300. Idem, "Salva în documentele vremii în secolele XIII-XVIII", în vol. *Studii și cercetări etnoculturale*, vol. 17, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Bistrița, 2012, pp. 409-415.
301. Idem, „Sfinții martiri năsăudeni, credința mai presus decât viața însăși”, în *Atitudini*, IV (2012), anul 4, pp. 46-50.
302. Idem, „Tănase Todoran în memoria urmașilor – analiză transtemporală”, în vol. *Studii și cercetări etnoculturale*, vol. 17, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Bistrița, 2012, pp. 29-35.
303. Idem, „Tănase Todoran în memoria urmașilor II”, în vol. *Reporter prin Țara Năsăudului*, coord., Virgil Șerbu Cisteianu, Editura Gens Latina, Alba-Iulia, 2012, pp. 73-80.
304. Idem, „Vocația de pedagog a preotului și profesorului năsăudean Grigore Pletosu (1848-1934)”, în vol. *Simpozionul Internațional “Universul Științelor”, Editia a IV-a*, Iași, 2013, pp. 145-153.
305. MORARU, Alexandru, „Românii năsăudeni în vârtoarea veacului al XVIII-lea”, în vol. *Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea. In memoriam: Eroului Tănase (Atanasie) Todoran din Bichigiu* (coord. Dorel Man și Flore Pop), Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp. 101-112.
306. MUNTEAN, Liviu Galaction, „Istoricul înființării Institutului teologic, mai târziu Academia teologică ortodoxă română din Cluj”, în *Academia Teologică Ortodoxă*

- Română, Cluj – Anuarul (1924-1930)*, Tiparul Tipografiei Eparhiei Ortodoxe Române, Cluj, 1930, pp. 5-31.
307. *** „Normativ pentru administrarea fundațiilor și a depozitelor gimnasiale”, în *Reportul al XXXVI-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1889-9*, tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1899, pp. 1-5.
308. PAYNE, Phillip G., WATTCHOW, Brian, „Phenomenological Deconstruction, Slow Pedagogy, and the Corporeal Turn in Wild Environmental/Outdoor Education”, în *Canadian Journal of Environmental Education*, XIV (2009), nr. 14, pp. 15-32
309. PAVELEA, Traian, „Introducere la „Muza Someșană””, în *Muza Someșană – Revista Societății literar-științifice „Virtus Romana Rediviva”*, CIV (1978), nr. 1 (33), p. 3.
310. PĂCURARIU, Ioan, „Ioan Ciocan. Viața, caracteristica, moartea și funeraliile”, în *Raportul al LII-lea despre gimnaziul superior fundațional din Naszod- Năsăud pentru anul școlar 1915/1916*, Tipografia lui Carol Csallner, Bistrița, 1916, pp. 284-286.
311. PĂCURARIU, Mircea, „100 de ani de Revistă Teologică”, în *Revista Teologică*, XXVII (2007), nr. 1, pp. 72-80.
312. PETER PREDESCU, Valeria, „Eroi ai neamului în lirica populară”, în revista *Zestrea*, nr. 2, Bistrița, 1998, pp- 16-17.
313. PETRESCU, Victoria C., „Cum își învață Gertruda copiii”, lucrare fundamentală a pedagogiei universale, în J.H. Pestalozzi, *Cum își învață Gertruda copiii*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1977, pp. 5-12.
314. *** „Planulu de învățimentu”, în *Reportulu alu XIV-lea despre Gimnaziulu superioru greco-catolicu romanescu din Naseudu pre anulu scolastecu 1882-83*, Tipografia lui T. Botschar, Bistrița, 1883, pp. 23-58.
315. *** „Planulu de învățimentu”, în *Reportulu alu XV-lea despre Gimnaziulu superioru gr. cat. romanescu din Naseudu pre anulu scolasticu 1883-84*, Imprimeria Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1884, pp. 32-41.
316. *** „Planulu de invetamentu pentru gimnasiae”, în *Reportulu alu XVI-lea despre Gimnaziulu superioru gr. cat. romanescu din Naseudu pre anulu scolastecu 1884-85*, Tipografia Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1885, pp. 3-19.
317. *** „Plan stabil de învățământ”, în *Reportulu alu XXXV-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1897-8*, Tipografia lui Carol Csallner, Bistrița, 1898, pp. 2-42.
318. PLETOSU, Grigore, „Concurs”, în *Renașterea*, II (1924), nr. 39, p. 7.

319. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, II (1924), nr. 37, p. 8; Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, II (1924), nr. 38, p. 8.
320. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 8, p. 8; Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 9, p. 8.
321. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 10, p. 12; Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 11, p. 8.
322. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 12, p. 8.
323. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 13, p. 8.
324. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 29, p. 6.
325. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 30, p. 6.
326. Idem, „Concurs”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 31, p. 7.
327. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 36, pp. 7-8.
328. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 37, p. 8.
329. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1926), nr. 48, pp. 7-8.
330. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1925), nr. 50, pp. 7-8.
331. Idem, „Concurs repetit”, în *Renașterea*, III (1935), nr. 52, p. 8.
332. Idem, „Conferențe învățătoresci”, în *Telegraful Român*, XLVI (1898), nr. 87, p. 351.
333. Idem, „Societatea școlarilor”, în vol. *Reportulu alu XII-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, dimpreuna cu unele date statistece, pre anulu scolastecu 1880/1*, Tipografia lui Teodoru Botschar, Bistrița, 1881, pp. 30-31.
334. ***, „Poetul George Coșbuc a fost ales membru al Academiei Române la secția literară”, în *Telegraful Român*, XLVIII (1900), nr. 38, p. 150.
335. POP, Ioan-Aurel, „Voievodatul Transilvaniei și părțile vestice în sec. XII-XVI”, în vol. *O istorie a românilor. Studii critice*, ed. Stephen FISCHER-GALAȚI, Dinu C. GIURESCU, Ioan-Aurel POP, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 1998, pp. 70-105.
336. POP, Septimiu, „Din istoricul învățământului în județul Bistrița-Năsăud”, în vol. *File de Istorie*, I (1971), nr. 1, pp. 211-216.
337. ***, „Proces verbal din 6 martie 1902. Ședința ordinară a comitetului central al Asociațiunii”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, II (1902), nr. 2, pp. 15-22.
338. PROTASE, Dumitru, DĂNILĂ, Ștefan, MARINESCU, George, „Istoria străveche și veche”, în vol. *Bistrița-Năsăud. Studii și cercetări etnografice*, ed. Nicolae

- DUNĂRE, Comitetul de Educație Socialistă al Județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1977, pp. 5-52.
339. ***, „+ Protoiereul Gregoriu Pletosu”, în *Revista Teologică*, XXIV (1934), nr. 11-12, pp. 444-445.
340. ***, „Protopopul Grigore Pletosu”, în *Gazeta Bistriței*, VIII (1928), nr. 13, p. 3.
341. PUȘCARIU, Ilarion, „Un episod din viața societății seminariale „Andrei Șaguna în Sibiu”, în *Revista Teologică*, III (1909), nr. 9-10, pp. 390-393.
342. ***, „Proces verbal din 28 ianuarie 1904. Ședința I a a Comitetului central al Asociațiunii (procesul verbal nr. 124/ 1904)”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, I (1904), nr. 1, pp. 6-7.
343. ***, „Proces verbal din ședința primă, a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ținută în Șimleu la 7 August 1908 (proces verbal nr. 787/1908)”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, III (1908), nr. 3, pp. 173-178.
344. ***, „Raport despre ședința secțiunii științifice și a celei școlare din 14 Iulie 1903”, în *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, IV (1903), nr. 4, pp. 132-136.
345. ***, „Retorica și carte de cetire pentru clasa a VI-a gimnasială”, în *Transilvania*, XXVII (1896), nr. 6, pp. 189-190.
346. ***, „Retorica și carte de cetire”, în *Revista Ilustrată*, I (1898), nr. 1, p. 20.
347. RUSU-SĂRĂȚEANU, Ion, „Academia Română și mișcarea culturală din ținuturile Bistriței și Năsăudului”, în *File de istorie*, VI (1989), nr. 4, pp. 193-207.
348. SÂRBU, Radu, „George Coșbuc (1866-1918)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 19, p. IV.
349. Idem, „Ilie Miron Cristea (1868-1939)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 19, p. IV.
350. Idem, „Julian Marțian (1867-1937)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
351. Idem, „Iuliu Moisil (1859-1947)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
352. Idem, „Jacob Mureșianul (1812-1887)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
353. Idem, „Nicolae Bălan (1882-1955)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.
354. Idem, „Ilie Miron Cristea(1868-1939)”, în *Plaiuri Năsăudene*, I (2005), nr. 20, p. IV.

355. Idem, „Leon Daniello (1868-1970)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 22, p. IV.
356. Idem, „Nicolae Drăganu (1884-1939)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 22, p. IV.
357. Idem, „Simeon Florea Marian (1847-1907)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 23, p. IV.
358. Idem, „Emil Isac (1886-1954)”, în *Plaiuri năsăudene*, I(2005), nr. 23, p. IV.
359. Idem, „Iuliu Prodan (1874-1959)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 23, p. IV.
360. Idem, „Liviu Rebreanu (1885-1944)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 24, p. IV.
361. Idem, „Grigore Silași (1836-1897)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 24, p. IV.
362. Idem, „Florian Porcius (1816-1906), în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 24, p. IV.
363. Idem, „Traian Ionașcu (1897-1981)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 26, p. IV.
364. Idem, „Emil Isac (1886-1954)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 26, p. IV.
365. Idem, „Virgil Șotropa (1867-1954)”, în *Plaiuri năsăudene*, I (2005), nr. 26, p. IV.
366. ***, „Raportul locotenentului Friederich Storch de Arben din 1848-1849”, trad. Iulian MARȚIAN, în *Arhiva Someșană*, XII (1930), nr. 12, pp. 167-191.
367. RAȚIU, Vasile George, „Evocări”, în *Pro memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 46-48.
368. ***, „Report despre spesele de susținere a gimnasiului”, în *Reportul alu XXXI-lea despre Gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1893-94*, Tipografia Carol Orendi, Bistrița, 1894, pp. 3-7.
369. ***, „Sărbătorirea Protopopului Grigore Pletosu în orașul Bistrița”, în vol. *Pro Memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 55-61.
370. ***, „Sciri scolastece de la gimnasiu”, în vol. *Raportul al XII-lea despre Gimnasiulu superioru greco-catolicu românescu din Năseudu, dimpreună cu unele date statistice, publicat la finea anului scolastic 1879/80*, Tipografia lui J. E. Flitsch, Bistrița, 1881, pp. 19-20.
371. ***, „Sciri scolare”, în *Programa a XI-a a Gimnasiului superioare rom. gr.-cat. din Năseudu, publicată la finea anului scolastecu 1879-1880*, Tipografie ereditiloru dupa J. E. Filtsch, Bistritia, 1880, pp. 16-22.

372. ***, „Sciri scolastece de la gimnasiu”, în *Reportulu alu XII-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu, pro anulu scolastecu 1880-1881*, Tipografia lui Theodoru Botschar, Bistritia, 1881, pp. 3-9.
373. ***, „Sciri scolastece dela gimnasiu”, în *Reportulu alu XVII-lea despre Gimnasiulu superioru gr- cat. romanescu din Naseudu re anulu scolastecu 1885-6*, Imprimeria Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1884, pp. 42-54.
374. ***, „Sciri scolastece dela gimnasiu”, în *Reportulu alu XXVIII-lea despre Gimnasiulu superioru greco-catolucu românescu din Năseudu pentru anulu scolasticu 1889-90*, Institutul tipograficu, societate pe acții, Sibiiu, 1890, pp. 20-26.
375. ***, „Sciri scolastece dela gimnasiu”, în *Reportulu alu XXVIII-lea despre Gimnasiulu superioru din Năseudu pentru anulu scolastecu 1890-91*, Tipografia "Aurora" A. Todoranu, Gherla, 1891, pp. 42-48.
376. SCRIDON, Leon, „Protopopul Grigore Pletosu”, în vol. *Pro memoria Preot Protopop Grigore Pletosu*, Editura Aletheia, Bistrița, 1999, pp. 52-54.
377. SENI, Ioan, „Contribuții nășăudene la prima enciclopedie românească”, în *Transilvania*, CIX (2004), nr. 9-10, , pp. 90-94.
378. ***, „Sfințirea Bisericii din Diug”, în *Telegraful Român*, XLIV (1896), nr. 107, pp. 426-427.
379. ***, „Statutul personal”, în *Reportul al XXXII-lea despre Gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1894-95*, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1895, pp. 9-25.
380. ***, „Statutul personale alu coprului profesurale” în *Raportulu alu XIII-lea despre Gimnasiulu superiore greco-catolicu romanescu din Naseudu pre anulu scolastecu 1881-2*, Tipariul lui T. Botschar, Bistrița, 1882, pp. 3-15.
381. ***, „Statutul personal”, în *Reportul al XXXVIII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1900-1901*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1901, 12-21.
382. ***, „Statutul personal”, în *Reportul al XLII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Nășăud pentru anul școlar 1904-1905*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1905, pp. 3-7.
383. ***, „Statutul personal”, în *Raportul al XLV-lea despre gimnaziul superior fundațional din Naszod-Nășăud pentru anul școlar 1907-1908*, ed. Ioan GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1908, pp. 3-9.

384. STĂNILOAE, Dumitru, „Legătura dintre Cruce și Învierea Mântuitorului”, în *Studii Teologice*, VIII (1956), nr. 5-6, pp. 275-287.
385. SURDU, Alexandru, „Semnificația filosofică a Enciclopediei Române (1898-1904)”, în *Transilvania*, CIX (2004), nr. 9-10, , pp. 15-20.
386. SZABO, Nicolae, „Românii transilvăneni la universitățile europene în secolul XVIII și prima jumătate a secolului XIX”, în vol. *Studii istorice româno-ungare*, col. „Biblioteca Historiae Universalis”, vol. 2, ed. Lucian NĂSTASĂ, Fundația Academică A. D. Xenopol, Iași, 1999, pp. 143-152.
387. ȘOTROPA, Virgil, CIPLEA, Al., „Documente bisericești”, în *Arhiva Someșană*, II (1925), nr. 2, pp- 20-50.
388. ȘOTROPA, Virgil, „Bejenii în secolul XVIII”, în *Arhiva Someșană*, XVI (1932), nr. 16, pp. 55-88.
389. Idem, „Din trecutul și din registrele Bisericii romano-catolice”, în *Arhiva Someșană*, XIX (1936), nr. 19, pp. 17-31.
390. Idem, „Istoria școalelor năsăudene”, în *Reportul al XXXIX-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1901-2*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1902, pp. 1-68.
391. Idem, "Istoria școalelor năseudene. Școle triviale", în *Reportul al XL-ea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1902-3*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia Carol Csallner, Bistrița, 1903, pp. 1-50.
392. Idem, „Istoria școalelor năsăudene”, în *Reportul al XLI-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năseud pentru anul școlastic 1903-1904*, ed. Ion GHEȚIE, Tipografia G. Matheiu, Bistrița, 1904, pp. 1-43.
393. Idem, „Istoricul districtului năsăudean”, în *Arhiva Someșană*, IX (1928), nr. 9, pp. 1-45.
394. Idem, „Înființarea graniței militare năsăudene 1762”, în *Arhiva Someșană*, XXIV (1938), nr. 24, pp. 1-72.
395. Idem, „Mozaic istoric”, în *Arhiva Someșană*, VIII (1928), nr. 8, pp. 133-137.
396. Idem, „Răboaje din trecut”, în *Arhiva Someșană*, III (1925), nr. 3, pp. 73-79.
397. Idem, „Revolta districtului năsăudean”, în *Arhiva Someșană*, XXII (1937), nr. 22, pp. 1-178.
398. Idem, „Soarta românilor din satele săsești”, în *Arhiva Someșană*, XVIII (1936), nr. 18, pp. 275-345.

399. Idem, „Un proces multiseclar”, în *Arhiva Someșană*, XIII (1930), nr. 13, pp. 243-250.
400. TANCO, Paul, „Desvoltare elementară a cotientiloru in serii cu deosebita considerare aprogresiunei geometrice dimpreuna cu materialulu de deprindere”, în *Reportulu alu XVIII-lea depre Gimnasiulu superioru gr- cat. romanescu din Naseudu pre anulu scolasticu 1886-7*, Imprimeria Aurora P. A. Todoranu, Gherla, 1887, pp. 3-50.
401. TANCO, Teodor, „Grigore Pletosu, primul critic literar al lui George Coșbuc” în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. 2 - „Urme peste veacuri”, Bistrița, Comitetul de Educație Socialistă al Județului Bistrița-Năsăud, 1974, pp- 246-251.
402. Idem, „Musa Someșană”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. II – „Urme peste veacuri”, Editura Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1974, pp. 23-28.
403. Idem, „Parlamentarii bistrițeni și năsăudeni la Adunarea Națională din 1 Decembrie de la Alba-Iulia”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. IV - „Memoria istoriei”, Bistrița, Comitetul de Educație Socialistă al Județului Bistrița-Năsăud, 1981, pp. 3-32.
404. Idem, „Pavel Beșia regăsindu-și vocația”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. – 3, „Rădăcini adânci”, Editat de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Bistrița-Năsăud, Bistrița, 1977, pp. 214-217.
405. Idem, „Un nume vestit de artist plastician ar fi fost Lucia Pletosu”, în vol. *Virtus Romana Rediviva*, vol. VII - „Memoria Culturii”, Editura Virtus Romana Rediviva, Cluj-Napoca, 1993, pp. 301-305.
406. TUTULA, Vasile, „Tănase Todoran, eroul și martirul de la Salva (10 mai 1763 – 12 noiembrie 1763)”, în *Cetatea Bihariei*, I (2006), nr. 2, pp. 2-26.
407. VAIDA, Dan Lucian, „Cimitirele din nord-estul Transilvaniei. Rit și ritual funerar”, în *Arhiva Someșană*, III (2004), nr. 3, pp. 375-393.
408. VASILIEV, Valentin, ZRINY, Andrei, „Necropola scitică de la Ozd”, în *File de istorie*, III (1974), no. 3, pp. 89-138.
409. VĂRAN, Dana, „Instituția protopopiatului ortodox al Bistriței reflectată în documentele create”, în *Revista Bistriței*, III (2006), nr. 1, pp. 16-24.
410. VERZEA, V., „Vitejia ostașilor români din Austro-Ungaria și Armata României sub marele căpitan”, în *Luceafărul*, V(1906), nr. 13-16, p. 5.
411. WEIL, Claude, „Migrations etudiantes et nomadisme institutionell”, în Natalia Tikhonov, Victor Karady (ed.), *Academic Migrations. Elite Formation and*

Modernisation of Nation States in Europe (second part of 19th century, 1939), Ceu Pasts Inc., Budapesta, 2005, p. 178-182.

412. WINKLER, Iudita, „Aspecte ale problematicii monedelor emise între anii 250-150 î. e. n. în arcul intracarpatic”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 165-180.
413. ZIRRA, Vlad, „Descoperiri celtice de la sfârșitul Latenului mijlociu în depresiunea Bistriței”, în *File de istorie*, III (1974), nr. 3, pp. 138-165.

E. Internet

414. <http://www.armenianchurch.ro/calendar.htm>, accesat în 04. 10. 2014.
415. www.bn.ro/judet.htm, accesat 20. 09. 2013.
416. http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/stupacenco/did_teoria_invat.pdf, accesat 10. 10. 2014.
417. http://teologie.do.am/index/trifon_lugojan/0-89 , accesat 01. 10. 2014.